

Wie kan zeggen dat hij op zijn 19e of 20e in Nieuw Zeeland is geweest? De vierdejaarsleerlingen Plantenteelt van het Clusius College in Hoorn mogen trots zijn op hun avontuur. Eind december stapten zij op het vliegtuig voor een twee maanden durende stage in de bloembollen. Midden in het rooiseizoen staken de mannen de handen uit de mouwen om tegelijkertijd te genieten van het land van de kiwi's.

v.l.n.r. René Schilder, Thomas Suiker, Patrick Brouwer en Mark Breed

‘Hard gewerkt en veel gezien’

Tekst: Jeannet Pennings
Foto's: PR

Elf jonge honden aan de andere kant van de wereld. Wilco Olij en Daan de Boer trokken allebei naar het Australische Tasmanië om respectievelijk bij een loonbedrijf in de graanoogst en bij Bejo Zaden te werken. De rest van de groep, bestaande uit bollenjongens, zocht de zomerdrukke in Nieuw Zeeland op. Freek van Klink, Roel Pancras en Koen Slagter hebben hun stage volbracht bij Haakman

New Zealand Bulbs in Edendale. Patrick Brouwer, Mark Breed, Thomas Suiker en René Schilder zaten in datzelfde plaatsje op het bedrijf van Triflor. Tot slot werkten Gé en Marcel van der Meer voor Kiwi Tulips in Tapanui, zo'n 60 kilometer noordelijker. Oudejaarsdag stapten de negen mannen op het vliegtuig. “Een lange en vermoeiende reis en voor sommigen ook wel spannend. De meesten waren nog nooit buiten Europa geweest”, vertellen zij.

HAAKMAN

Eenmaal aangekomen in Nieuw Zeeland was

er voor de jongens van Haakman New Zealand Bulbs gelijk werk aan de winkel. “De mede-eigenaar van het bedrijf haalde ons op van het vliegveld en heeft ons naar ons verblijf gebracht, zo'n twee kilometer van het bedrijf. We hadden een bedrijfsbusje tot onze beschikking en het eten werd verzorgd. De eerste week hebben we een start gemaakt met het rooien. We hadden verwacht dat de bollen veel sneller zouden afrijpen, omdat het gewas toen wij aankwamen al bijna dood was. Door de lage bodemtemperatuur hebben ze in Nieuw Zeeland na het kopen echter een veel langer groeiseizoen.

Rooiwerkzaamheden bij Triflor in Edendale

Ook bij Kiwi Tulips werden lange dagen gewerkt

Het risico op Fusarium is daardoor ook kleiner en de bollen kunnen rijper geroid worden, dat pelt soepel. De eerste dagen zijn we vooral bezig geweest met allerlei klusjes ter voorbereiding op de zomerdrukke. Verder hielpen we onder andere bij het spoelen en het plantgoed sorteren. Het rooien ging moeizaam, doordat de onkruiddruk veel hoger is dan in Nederland. Er wordt in buisnetten geteeld op 1.50 meter breed. Op zich geen verkeerd systeem, maar er moet dan niets tegenzitten.”

Halverwege de tweede week begonnen de mannen met pellen, eerst alleen met de dagploeg van 7.00 tot 16.00 uur. Roel hield gedurende het seizoen overdag de pellijs bij. “Hij had geen bollenerfaring en moest dus ingewerkt worden”, vertelt Freek. “Maar dat ging heel goed. Koen deed de spoelrijs en ik heb de laatste weken de nachtploeg aangestuurd. Dat betekende van 16.00 tot 0.00 uur werken: in het begin wel wennen.” In totaal werd er bij Haakman New Zealand Bulbs met twee man vast personeel, vijf Hollanders (seizoenskrachten) en tien tot twaalf pellers gewerkt. Het vaste personeel was goud volk volgens de stagelopers; aan de Kiwi’s moesten zij wennen. “Het is net alsof je met scholieren werkt in Nederland, een hele andere werkersmentaliteit als Polen. Toch konden we het goed vinden met het personeel. De voertaal was Engels, in het begin soms lastig, maar het is in die paar weken tijd sterk verbeterd. Wij hebben met z’n drieën een toptijd gehad.”

KIWI TULIPS

Volgens Freek zijn de werkzaamheden in de schuur relaxt verlopen. Er was geen ruimte-

tekort, dankzij een normale oogst. Zijn klasgenoten op de andere bedrijven kunnen dat beamen. “Het is lang koud geweest, er was wat hagel- en sneeuw schade en aan het einde van het groeiseizoen was het vrij warm. Al met al leverde dat geen overdadige oogst op, maar voor Nederlandse begrippen nog steeds goed. Bij Kiwi Tulips hebben de neven Gé en Marcel zo hun eigen ervaringen opgedaan. In tegenstelling tot de andere bedrijven zit Kiwi Tulips in een golvend landschap met niet overal voldoende water. “Dat betekent vaak grotere afstanden tussen de percelen”, vertelt Marcel. “Bovendien was het een wat verouderd bedrijf, waardoor je veel moet improviseren om de boel draaiende te houden. Daar hebben we ontzettend veel van geleerd. Als hier in Nederland iets stuk is, bel je een mechanisatiebedrijf en een uur later kun je weer draaien. Daar hebben we bijvoorbeeld 2,5 dag moeten wachten op een brandstofpomp, die moest worden ingevlogen uit Australië.”

Kiwi Tulips is een wat kleiner bedrijf, waardoor Marcel en Gé veel vrijheid en verantwoordelijkheid hadden. “Gé hield voornamelijk de pel- en plantgoedrijs bij”, vertelt Marcel. “We werkten met een pelploeg van 15 man, geen Nederlanders, dus alles ging in het Engels. Ook daar hebben we veel van geleerd. Ik zelf heb vier weken op de roommachine gezeten, een ultieme kans. Er was niemand anders die dat kon.” De mannen draaiden geen nachtdiensten zoals bij Haakman en Triflor, maar maakten wel werkweken van soms 70 uur. De weekenden waren zij doorgaans vrij en als het even kon zochten de groepen elkaar op. “We zijn

De werkzaamheden in de schuur van Haakman New Zealand Bulbs zijn soepel verlopen

veel op stap geweest, want je wil ook wat zien van zo’n land. Dat betekende veel rijden, want de afstanden zijn groot. Op het zuidoereiland wonen maar één miljoen mensen en het is vier keer zo groot als Nederland.” Aan het eind van hun stage hebben de mannen van Haakman en Kiwi Tulips samen ruim een week rondgereisd. Enthousiast vertellen ze wat zij zoal hebben gedaan: “Bungeejumpen van 134 meter hoogte, gevaren met een speedboot rond het Abel Tasman Park en we zijn in Christchurch geweest, een dag voor de aardbeving.”

TRIFLOR

Die ervaringen deden de jongens van Triflor aan het begin van hun reis op. “De eerste week waren ze bij ons nog niet aan het rooien, dus hebben wij eerst rondgereisd”, vertelt Patrick. “Twee van ons begonnen wel eerder en hebben aan het eind nog gereisd. In de weekenden waren wij niet altijd vrij. Op zaterdag waren we vaak aan het rooien. Het was hard werken, maar wel heel gezellig. In totaal werkten we met 15 Nederlanders en twee keer dertig man (dagen nachtploeg) voor de twee pellijs. Wij hebben verschillende werkzaamheden uitgevoerd. Ik zelf zat eerst twee weken op de trekker bij het rooien en heb daarna een aantal weken de pellijs gedaan, afwisselend overdag en ’s nachts.” Op het bedrijf van Triflor was het allemaal goed voor elkaar. Wat Patrick wel opviel – en dat gold ook voor de andere bedrijven – is dat er nog veel in gaasbakken wordt gedroogd. “Dat zijn wij in Nederland niet meer gewend, maar het is daar gebruikelijk. Het is een goedkope vorm van bewaring.” Patrick en zijn mede-scholieren spreken van een prachtige ervaring. “Als het kan ga ik volgend jaar terug”

v.l.n.r. Roel Pancras, Marcel van der Meer, Koen Slagter, Gé van der Meer en Freek van Klink

cultuur	herkomst m=mutant k=kruising	kleur	opmerkingen stand	cultuur- eigenschappen	practische gebruiks- waarde	inzender	cnb- vertegen- woordiger
Ice Lolly	k Vertuco	rood, gele rand	beste stand	goede groeier	pottulp 1-2/10-4	Boltha B.V.	L. vd Berg
Prince Gold	m Purple Prince	crème geel	goede stand	als Purple Prince	snijtulp alg. 1-1/15-4	Schilder Wijdewormer BV	
Christmas Gift	k I.V.T.	rood, witte rand	beste stand	goede groeier	snijtulp alg. 25-12/15-3	A. Verschoor jr.	
Queensland	k Vertuco	roze rood, criska dubbel	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 1-2/10-4	Boltha B.V.	L. vd Berg
Neper	k I.V.T.	roze	goede stand	beste groeier	snijtulp alg. 20-1/10-4	Alliance Bloembollen	D. de Wit
Ile de Hollande®	m	donkerrood	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 1-2/15-4	Alliance Bloembollen	D. de Wit
Pretty Love	m Pretty Woman	roze	goede stand	als Pretty Woman	snijtulp alg. 20-1/10-4	Paul van Bentem	
Red Gold	m Stronggold	rood	goede stand	als Stronggold	snijtulp alg. 1-2/15-4	Alliance Bloembollen	D. de Wit
Tuxedo	k Inra	wit	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 10-2/10-4	A.C.M. Smit	O. Immink
Alexander Pushkin	k Snoek Begon	donkerpaars, lila randje	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 1-2/1-4	J. Litjens	A. van Dun
Dick Passchier	k van Bentem	rood	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 20-1/20-3	J. Litjens	A. van Dun
Desperado	k C.G. v.d. Berg	geel	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 1-2/10-4	Pater Bloembollen	
Navona	k v.d. Salm	rood dubbel	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 15-2/15-4	Salsa B.V.	
X Factor	k J. Buis	roze wit	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 1-2/1-4	Pater Bloembollen	P. Laan
Sweet Love	m Varinas	crème wit	gewone stand	als Varinas	snijtulp alg. 10-2/15-4	E. Barnhoorn	CNB
Ravana®	m Fire Queen	geel, donkerrode vlam	goede stand	als Fire Queen	snijtulp alg. pottulp 10-2/15-4	Paul van Bentem	
7-15-98	k Tsjechie	donker rood	goede stand	normale groeier	snijtulp alg. 25-1/10-4	Gebr. Ruyter	
16-18-98	k Tsjechie	paars rood	goede stand	normale groeier	pottulp 25-2/10-4	Gebr. Ruyter	
Twin City	k Tsjechie	rood	goede stand	normale groeier	snijtulp alg. 25-2/10-4	Gebr. Ruyter	
44-9-98	k Tsjechie	wit	gewone stand	normale groeier	pottulp 25-2/10-4	Gebr. Ruyter	
Pronk Jewail	k	donker roze	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 1-2/10-4	A.H. Wiersma	
Royal Pretender	k J. Schouten	oranjerood	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 25-1/1-4	Maveridge	R. Walkier
Capri Striped	m Capri	roze licht, roze rand	goede stand	als Capri	snijtulp alg. 1-2/15-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Capri Dream	m Capri	roze licht, roze rand	goede stand	als Capri	snijtulp alg. 1-2/15-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Double Viri		roze dubbel	gewone stand	normale groeier	snijtulp alg. 1-2/1-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Lily Chic®	m Tres Chic	rood	normale stand	als Tres Chic	snijtulp alg. 25-1/1-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Euro Girl		oranje rood	goede stand	goede groeier	snijtulp alg. 1-2/10-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Crispy Fighter®	k Remarkable	rood, criska	goede stand		snijtulp alg. 1-2/10-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Royal Love	k Tulip Flower	rood	normale stand	normale groeier	snijtulp alg. 20-1/1-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Superbabe	k J.Buis	rozewit	beste stand	beste groeier	snijtulp alg. 25-1/1-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Up Salmon®	m Upstar	roze-wit	goede stand	als Up Star	snijtulp alg. 20-1/1-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Verona Fire	m Verona	rood	gewone stand	als Verona	snijtulp alg. 15-1/10-4	H.B.M.	Bloembollenteam
Bloody Mary	k Gebr. N. & C. Ruiters	rood	goede stand	beste groeier	snijtulp alg. 25-1/1-4	Mulder Tulips	N. Takken
Princess Vickey Pink	m Charmeur	roze, witte rand	gewone stand	als Charmeur	snijtulp alg. 1-2/10-4	H.B.M.	Bloembollenteam